

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Dôvodom predloženia návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Devínske jazero (ďalej len „návrh nariadenia vlády“), je splnenie požiadavky vyplývajúcej z čl. 4 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2) v platnom znení (ďalej len „smernica 92/43/EHS v platnom znení“), podľa ktorého členské štáty určujú lokality uvedené v zozname lokalít európskeho významu ako osobitné chránené územia a stanovujú priority v oblasti ochrany a potrebné opatrenia, najneskôr do šiestich rokov. Tento proces je potrebné urýchliť aj vzhľadom na konanie o porušení vedené zo strany Európskej komisie, ktoré sa týka nedostatočného vyhlasovania lokalít európskeho významu a stanovenia cieľov ochrany a opatrení na ich dosiahnutie (napr. v rámci programov starostlivosti) (konanie č. 2019/2141 v štádiu formálneho oznámenia).

Na základe uvedeného ustanovenia vypracovala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) návrh na vyhlásenie chráneného areálu (CHA) Devínske jazero, ktorý má zabezpečiť primeranú ochranu územia, ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000.

Súčasťou navrhovaného CHA Devínske jazero je územie európskeho významu s označením SKUEV0313 Devínske jazero, ktoré bolo zaradené do národného zoznamu území európskeho významu schváleného v roku 2004 vládou Slovenskej republiky a v roku 2008 Európskou komisiou. Podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona č. 356/2019 Z. z. (ďalej len „zákon“) sa územím európskeho významu rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít obstaraným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a prerokovaným s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. SKUEV0313 Devínske jazero bolo zaradené do výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1“) a do rozhodnutia Komisie 2008/26/ES z 13. novembra 2007, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam lokalít európskeho významu v Panónskej biogeografickej oblasti (Ú. v. EÚ L 12, 15.1.2008) (ďalej len „rozhodnutie 2008/26/ES“). Rozhodnutie 2008/26/ES bolo ďalej aktualizované novšími rozhodnutiami a aktuálne je účinné vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/98 z 28. novembra 2019, ktorým sa v prípade panónskeho biogeografického regiónu prijíma jedenásta aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom (Ú. v. EÚ L 28, 31.1.2020) (ďalej len „vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2020/98“). Názov chráneného územia bol štandardizovaný rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. P-101/2009 z 12.1.2009.

Súčasťou CHA Devínske jazero je už existujúca národná prírodná rezervácia (NPR) Dolný les, ktorá bola vyhlásená v roku 1981 úpravou Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 2651/1981-32 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácie Dolný les. NPR Dolný les má výmeru 186,26 ha a platí v nej 4. stupeň ochrany. Vyhlásením CHA Devínske jazero bude NPR Dolný les zrušená a stane sa súčasťou A zóny navrhovaného CHA Devínske jazero.

Celý CHA Devínske jazero sa prekrýva s Chránenou krajinnou oblasťou Záhorie, s Chráneným vtáčím územím SKCHVU016 Záhorské Pomoravie a je súčasťou ramsarskej lokality Moravské luhy, ktorá je chránená v zmysle Dohovoru o mokradiach majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva.

Výmera CHA Devínske jazero je 1268,899 ha. Výmera 1307,83 ha uvedená pre SKUEV0313 Devínske jazero vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 bola znížená na základe úprav vymedzenia lokality v roku 2006 a ďalšieho spresnenia v roku 2019. Priebeh pôvodnej hranice nekorešpondoval so štátnymi hranicami medzi Slovenskou republikou a Rakúskou republikou (v období vymedzovania lokality v roku 2004 neexistovalo vymedzenie na parcelný stav po regulácii rieky Moravy, t. j. vymedzenie bolo vykonané podľa evidencie katastra nehnuteľností), a do lokality boli predtým nesprávne zaradené niektoré časti. Pôvodne do SKUEV0313 Devínske jazero nemohli byť zaradené odrezané meandre na slovenskej strane Moravy, ale naopak zostali tam meandre na rakúskej strane. Výmera SKUEV0313 Devínske jazero sa tak zmenšila na 1264,066 ha [výmera, ktorú eviduje Európska komisia (EK) vo vykonávacom rozhodnutí (EÚ) 2020/98]. Súčasná navrhovaná hranica CHA Devínske jazero rešpektuje skutočný stav meandrov rieky Morava na území Slovenska (z územia boli odstránené časti zasahujúce do Rakúska a pridali sa vnútorné meandre na slovenskej strane) a boli odstránené lokality významne ovplyvnené ľudskou činnosťou, na ktorých sa nenachádzajú biotopy európskeho významu. Ochranné pásmo CHA Devínske jazero sa nevyhlasuje.

Účelom vyhlásenia navrhovaného CHA Devínske jazero je zabezpečenie priaznivého stavu predmetu ochrany CHA Devínske jazero, ktorým je prioritný biotop európskeho významu Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy (91E0*), šesť biotopov európskeho významu Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (91F0), Vo1 Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried *Littorelletra uniflorae* a/alebo *Isoeto-nanojuncetea* (3130), Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (3150), Br5 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidenton* p.p. (3270), Lk8 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* (6440) a Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), tri biotopy národného významu Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, Kr8 Vrbové kroviny stojatých vôd, biotopy dvadsaťjeden druhov živočíchov európskeho významu kotúľka štíhla (*Anisus vorticulus*), korýtko riečne (*Unio crassus*), klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*), kobyľka (*Isophya costata*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), plocháč červený (*Cucujus*

cinnaberinus), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), plž severný (*Cobitis taenia*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), vydra riečna (*Lutra lutra*), bobor vodný (*Castor fiber*), skokan krátkonohý (*Rana lessonae*), skokan rapotavý (*Rana ridibunda*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*), netopier vodný (*Myotis daubentoni*), biotopy druhu rastliny európskeho významu lindernia puzdierkatá (*Lindernia procumbens*), biotopy šiestich druhov živočíchov národného významu: štitovec jarný (*Lepidurus apus*), ucholak veľký (*Labidura riparia*), modlivka zelená (*Mantis religiosa*), kováčik (*Brachygonus megerlei*), mlok bodkovaný (*Triturus vulgaris*), užovka obojková (*Natrix natrix*) a biotopy dvoch druhov rastlín národného významu hrachor močiarny (*Lathyrus palustris*) a tomkovica plazivá (*Hierochloë repens*).

Biotop európskeho významu 6430 Vysokobylinné spoločenstvá uvedený v predmete ochrany pre SKUEV0313 Devínske jazero vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 nebol na základe podrobného mapovania biotopov v rokoch 2011 až 2014 v území potvrdený. Z uvedeného dôvodu ho neuvádzame ako predmet ochrany CHA Devínske jazero. Vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 boli uvedené aj ďalšie druhy, ktoré sa neuvádzajú ako predmet ochrany nakoľko neboli z územia potvrdené, hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*) a ostrík močiarny (*Angelica palustris*). Do predmetu ochrany CHA Devínske jazero boli doplnené biotopy národného významu a druhy národného významu.

Pôvodne navrhované stupne ochrany pre SKUEV0313 Devínske jazero vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 (druhý, tretí a piaty stupeň ochrany) boli upravené navrhnutím zóny A (piaty stupeň ochrany) a zóny C (tretí stupeň ochrany), ktoré sú potrebné na dosiahnutie cieľov ochrany.

Územie navrhovaného CHA Devínske jazero je vymedzené slovným opisom hraníc, zoznamom parciel a mapovým vymedzením. Vyhlásenie CHA Devínske jazero nie je v rozpore s územnoplánovacou dokumentáciou platnou pre príslušné územie, v ktorej je navrhovaný CHA Devínske jazero hodnotený v súlade so záujmami ochrany prírody a nie sú identifikované žiadne strety záujmov s cieľmi ochrany.

Zámer vyhlásiť CHA Devínske jazero, ako súčasť európskej sústavy chránených území Natura 2000, bol v zmysle § 50 zákona oznámený Okresným úradom Bratislava dňa 23. apríla 2018. Pripomienky k zámeru vyhlásiť CHA Devínske jazero vznesené zo strany dotknutých subjektov boli prerokované a zapracované do materiálu. Následne ŠOP SR v súčinnosti s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky upravila ciele ochrany CHA Devínske jazero v zmysle rokovaní s EK a upozornení EK v rámci konania o porušení č. 2019/2141.

Návrh nariadenia vlády bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý je rozpočtovo zabezpečený. Finančné prostriedky sú potrebné na označenie CHA Devínske jazero v zmysle

zákona a vyhlášky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 24/2003 Z. z.“). Vyhlásením CHA Devínske jazero dôjde k obmedzeniu bežného obhospodarovania vlastníkov a užívateľov pozemkov v zmysle § 61 zákona. Obmedzenie bežného obhospodarovania bude riešené formou nájmu v zmysle § 61b zákona. Finančné prostriedky sú zabezpečené v rozpočte kapitoly MŽP SR, a to v rozpočte ŠOP SR, príspevkovej organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti MŽP SR. Na časti územia CHA Devínske jazero je potrebné vykonávať manažmentové opatrenia, ktoré budú zabezpečované zo strany ŠOP SR v rámci samostatných projektov s využitím finančného nástroja LIFE, relevantných fondov EÚ a Environmentálneho fondu.

Predkladaný materiál bude mať pozitívny aj negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, je bez vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana a bez sociálnych vplyvov. Bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K § 1 a prílohe č. 1

Vyhlasuje sa CHA Devínske jazero. Súčasťou CHA Devínske jazero je územie európskeho významu SKUEV0313 Devínske jazero, ktoré bolo do národného zoznamu území európskeho významu zaradené výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1.

Vymedzuje sa územie CHA Devínske jazero prostredníctvom katastrálneho územia a príslušného okresu, ďalej sa uvádza výmera CHA Devínske jazero a kde je možné nájsť podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Devínske jazero. Pre potreby praxe budú na Okresnom úrade Malacky uložené grafické podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Devínske jazero. Ďalším zdrojom informácií o CHA Devínske jazero a o vymedzení jeho hranice je Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny (ďalej len „štátny zoznam“), do ktorého sa podľa § 51 ods. 4 zákona zapíše CHA Devínske jazero po vyhlásení jeho ochrany. Štátny zoznam, ako aj výpisy z neho, sú verejnosti prístupné a sú uložené na príslušných orgánoch ochrany prírody. Zdrojom informácií je aj kataster nehnuteľností, keďže chránené územie je predmetom evidencie katastra nehnuteľností. V zmysle § 51 ods. 5 zákona správa katastra nehnuteľností na základe podkladov predložených MŽP SR vyznačí chránené územie v katastri nehnuteľností po jeho zápise do štátneho zoznamu. V katastri nehnuteľností bude územie CHA Devínske jazero evidované jednak v súbore geodetických informácií (zobrazením hranice, pričom platí, že vyznačením hranice sa nevytvára nová parcela), ako aj v súbore popisných informácií (kódom druhu chránenej nehnuteľnosti „103 chránený areál“). Spôsob vymedzenia hranice CHA Devínske jazero v prílohe tvorí popisná časť, zoznam parciel a mapa CHA Devínske jazero. Ciele ochrany, opatrenia na dosiahnutie cieľov ochrany CHA Devínske jazero a zásady využívania územia upravuje program starostlivosti o CHA Devínske jazero podľa § 54 ods. 5 zákona.

V súlade s požiadavkami na obsahové náležitosti všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlasuje územie európskeho významu za osobitne chránené územie v zmysle smernice 92/43/EHS v platnom znení, sa v rámci podrobností o územnej ochrane vymedzuje aj názov lokality, teda názov územia európskeho významu, ktoré má byť vyhlásené za chránené územie, všeobecný účel vyhlásenia chráneného územia a uvádza sa údaj o tom, akým spôsobom budú pre toto územie zavádzané a realizované ochranné opatrenia.

K § 2 a prílohe č. 2

Upravujú sa účel a predmet ochrany CHA Devínske jazero. Územie je navrhované z dôvodu ochrany prioritného biotopu európskeho významu Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy (91E0*), šiestich biotopov európskeho významu Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (91F0), Vo1 Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried *Littorelletra uniflorae*

a/alebo *Isoeto-nanojuncetea* (3130), Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (3150), Br5 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (3270), Lk8 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* (6440) a Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), troch biotopov národného významu Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Kr9 Vříbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek a Kr8 Vříbové kroviny stojatých vôd, dvadsaťjeden druhov živočíchov európskeho významu kotúľka štíhla (*Anisus vorticulus*), korýtko riečne (*Unio crassus*), klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*), kobylka (*Isophya costata*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), plž severný (*Cobitis taenia*), hrúz bieloplutvý (*Gobio alpinus*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), kunka červenobruchá (*Bombina orientalis*), mlok dunajský (*Triturus cristatus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), vydra riečna (*Lutra lutra*), bobor vodný (*Castor fiber*), skokan krátkonohý (*Rana lessonae*), skokan rapotavý (*Rana ridibunda*), rosníčka zelená (*Hyla arborea*), raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*), netopier vodný (*Myotis daubentonii*), biotopy druhu rastliny európskeho významu lindernia puzdierkatá (*Lindernia procumbens*), biotop jedného druhu rastliny európskeho významu lindernia puzdierkatá (*Lindernia procumbens*), biotopy šiestich druhov živočíchov národného významu štítovec jarný (*Lepidurus apus*), ucholak veľký (*Labidura riparia*), modlivka zelená (*Mantis religiosa*), kováčik (*Brachygonus megerlei*), mlok bodkovaný (*Triturus vulgaris*) a užovka obojková (*Natrix natrix*) a biotopy dvoch druhov rastlín národného významu: hrachor močiarny (*Lathyrus palustris*) a tomkovica plazivá (*Hierochloa repens*).

Podľa § 2 ods. 2 písm. t) zákona prioritný biotop je biotop európskeho významu, ktorého ochrana má zvláštny význam vzhľadom na podiel jeho prirodzeného výskytu v Európe. Prioritné biotopy sú označené symbolom *. Biotopy európskeho významu sú označené v súlade s prílohou č. 1 časť B k vyhláske č. 24/2003 Z. z. Druhy, ktorých biotopy sú predmetom ochrany územia, sú zaradené do prílohy č. 4 a do prílohy č. 5 k vyhláske č. 24/2003 Z. z.

Účelom vyhlásenia v zóne A prírodnej rezervácie je aj zabezpečenie ochrany prirodzených procesov a umožnenie prirodzeného vývoja prírodných spoločenstiev.

K § 3

V CHA Devínske jazero sa podľa § 30 ods. 7 zákona vyhlasujú zóny A a C. Zóna A s výmerou 247,9438 ha má navrhovaný piaty stupeň ochrany podľa § 16 zákona a zóna C s výmerou 1020,9552 ha má navrhovaný tretí stupeň ochrany podľa § 14 zákona.

K § 4

Účinnosť nariadenia vlády sa vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu a potrebnú legistvakačnú lehotu navrhuje na 1. marec 2021.